МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА ІСТОРИЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ

КРАЄЗНАВЧА РОБОТА В БІБЛІОТЕКАХ УКРАЇНИ

Інформаційний бюлетень

ВИП. 37

Культурна спадщина України у світі:
бібліотека як амбасадор регіону

Київ-2026

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА ІСТОРИЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ

КРАЄЗНАВЧА РОБОТА В БІБЛІОТЕКАХ УКРАЇНИ

Інформаційний бюлетень

ВИП. 37

Культурна спадщина України у світі: бібліотека як амбасадор регіону

Київ-2026

Рекомендовано до друку Вченою радою Національної історичної бібліотеки України, протокол №

Краєзнавча робота в бібліотеках України: інформаційний бюлетень. Вип. 37. Культурна спадщина України у світі: бібліотека як амбасадор регіону / Міністерство культури України, Національна історична бібліотека України; підгот.: В. Кисельова, О. Михайлова, М. Цінська, наук. ред. Н. Волошінська, відп. за вип. Т. Боровський. Київ, 2026. 62 с.

37-й випуск інформаційного бюлетеня «Краєзнавча робота в бібліотеках України» містить результати наукового дослідження діяльності регіональних бібліотек у сфері презентації історії та культури свого регіону у світі, а саме: стану організації міжнародної співпраці, використання краєзнавчих ресурсів для популяризації культури регіону за кордоном, міжнародної підтримки у збереженні краєзнавчих фондів та відновленні бібліотечної інфраструктури, участі у міждержавних культурологічних проєктах, стажуваннях у закордонних бібліотечних установах тощо.

Видання адресовано бібліотечним фахівцям, науковцям, краєзнавцям, викладачам та студентам закладів вищої освіти.

Підготували	В. Кисельова О. Михайлова М. Цінська
Науковий редактор	Н. Волошінська
Відповідальний за випуск	Т. Боровський

ЗМІСТ

	ВСТУП	**4**
1.	**АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ**	**6**
2.	**РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ**	
2.1.	*Аналіз джерельної бази*	**10**
2.2.	*Участь бібліотек у анкетному опитуванні*	**17**
2.2.1.	*Сучасний стан організації міжнародної співпраці регіональних бібліотек*	**17**
2.2.2.	*Членство в міжнародних організаціях, географія партнерства та основні напрями реалізації спільної діяльності*	**22**
2.2.3.	*Досягнуті результати міжнародної співпраці, використання краєзнавчих ресурсів для презентації культури регіону за кордоном*	**24**
2.2.4.	*Впровадження результатів міжнародної співпраці*	**27**
2.2.5.	*Міжнародна підтримка у збереженні краєзнавчих фондів та відновленні бібліотечної інфраструктури*	**28**
2.2.6.	*Основні перешкоди у міжнародній презентації краєзнавчої спадщини*	**29**
2.2.7	*Пріоритетні напрями розвитку міжнародної співпраці*	**31**
3.	**ВИСНОВКИ**	**33**
	ДОДАТКИ	
	Анкета (зразок)	**37**
	Зведені таблиці (за результатами аналізу анкет)	**45**

ВСТУП

Сучасний етап розвитку української державності визначається поєднанням двох стратегічних процесів – протидії збройній агресії та реалізації євроінтеграційного курсу. Одним із визначальних чинників цього процесу є розвиток системної міжнародної співпраці, зокрема в гуманітарній і культурній площинах. Бібліотеки дедалі активніше підтверджують свою присутність у міжнародному середовищі: беруть участь у діяльності професійних організацій, долучаються до міжнародних освітніх і професійних обмінів та стажувань, розвивають партнерські зв'язки з іноземними бібліотеками та профільними асоціаціями, створюють спільні інформаційні ресурси й банки даних, беруть участь у міжнародних науково-практичних заходах і проєктах тощо.

Водночас в умовах війни міжнародна активність бібліотек виходить за межі професійної взаємодії й набуває виміру культурної дипломатії та інформаційного спротиву, адже воєнне протистояння супроводжується масштабною інформаційною війною, у межах якої історична та культурна спадщина українського народу використовується як об'єкт маніпуляцій, привласнення та перекручення фактів. Російська федерація системно застосовує історико-культурні наративи як інструмент легітимації агресії, заперечуючи самостійність української історії та нав'язуючи хибні уявлення про її похідний характер від російської культурної традиції, що створює загрозу викривлення історичної пам'яті як всередині країни, так за її межами. Саме тому у публічних заявах представники державної влади України неодноразово наголошують, що від початку повномасштабного вторгнення культура для України стала питанням національної безпеки.

Російська агресія спрямована проти української мови, музеїв, церков і пам’яток, а знищення культурної спадщини є спробою стерти історичну пам’ять та національну ідентичність.

У відповідь на ці виклики сучасні стратегічні орієнтири державної культурної політики України спрямовані на активне входження національної культури у світовий культурний простір. Відповідно до положень Стратегії розвитку культури України на період до 2030 року[1] одним із ключових пріоритетів визначено інтеграцію української культури у глобальні культурні процеси як активного учасника і рівноправного партнера. Реалізація цієї стратегічної цілі передбачає посилення двостороннього культурного діалогу і співпраці між Україною та світом, налагодження механізму взаємодії, використання та посилення потенціалу українців за кордоном, розширення присутності та посилення українських операторів креативних індустрій на міжнародних ринках, презентація української культури під час ключових світових культурних подій.

У цьому процесі особливе місце посідають регіональні бібліотеки як провідні центри краєзнавчої роботи. Вони акумулюють важливу складову історико-культурної спадщини – краєзнавчу інформаційну спадщину, що охоплює фонд місцевого друку та видання про край, рідкісні документи, персональні колекції, що відображають історико-культурну специфіку конкретного регіону. Їхня діяльність не обмежується збереженням фондів: вона охоплює науково-бібліографічне опрацювання краєзнавчих ресурсів, формування структурованих інформаційних масивів та створення репрезентативних електронних продуктів.

[1]Про схвалення Стратегії розвитку культури в Україні на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках. *Верховна Рада України: офіційний вебпортал*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/293-2025-%D1%80#Text

Відтак локальний вимір цієї роботи забезпечує концентрацію достовірних джерел про розвиток регіону та формує підстави для функціонування бібліотек як повноправних суб'єктів міжнародної культурної комунікації. Шляхом системного науково-бібліографічного опрацювання, цифрового відтворення та відкритої комунікаційної репрезентації краєзнавчих ресурсів регіональні бібліотеки забезпечують інтеграцію достовірного знання про регіон до міжнародного інформаційного простору. Так вони утверджують свій статус «амбасадорів регіону» – вагомих інституцій культурного представництва на глобальному рівні.

1. АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ

Краєзнавчий сегмент діяльності регіональних бібліотек формує концептуальне підґрунтя для міжнародної репрезентації України як держави з поліцентричною моделлю культурного розвитку, історично багатошаровою спадщиною та регіональною різноманітністю, що разом утворюють цілісний образ національної культурної ідентичності.

Попри динамічний розвиток цього напряму, діяльність регіональних бібліотек як «амбасадорів регіону» у міжнародному культурному просторі залишається недостатньо осмисленою в науковому дискурсі, що зумовлює актуальність комплексного аналізу цієї проблематики як у площині реалізації євроінтеграційної стратегії держави, так і у контексті розвитку бібліотекознавства й практик міжнародної культурної взаємодії .

Мета дослідження – проаналізувати діяльність регіональних бібліотек України у сфері міжнародної співпраці та презентації історико-культурної спадщини свого краю в міжнародному культурному просторі за останнє десятиріччя (2015-2025 рр.).

Для досягнення поставленої мети сформовано перелік таких ***завдань***:

1. Сформувати інструментарій дослідження, зокрема розробити програму, методику та перелік питань для проведення опитування.
2. Проаналізувати практики міжнародної співпраці бібліотек: географію партнерств, типи партнерських інституцій та основні напрями реалізації спільної діяльності.
3. З’ясувати рівень залученості краєзнавчих підрозділів до презентації регіональної історико-культурної спадщини у міжнародний культурний та інформаційний простори.
4. Визначити вплив міжнародних стажувань і професійних обмінів на розвиток краєзнавчої бібліотечної діяльності, зокрема впровадження нових підходів і практик в цьому напрямі роботи.
5. Висвітлити роль міжнародної підтримки у збереженні краєзнавчих фондів та відновленні бібліотечної інфраструктури.
6. Виявити основні перешкоди у міжнародній презентації краєзнавчої спадщини та окреслити пріоритетні напрями розвитку у міжнародній співпраці.

Об’єкт дослідження – міжнародна співпраця регіональних бібліотек України.

Предмет дослідження – міжнародна презентація регіональної історико-культурної спадщини засобами краєзнавчої діяльності бібліотек.

Для розв'язання поставлених завдань та досягнення мети використано комплекс наукових ***методів***: анкетування, бібліографічний метод, опис та статистичне узагальнення, аналіз, порівняння, синтез тощо.

Підґрунтям вивчення сучасного стану міжнародної співпраці регіональних книгозбірень в межах окресленої у даному дослідженні проблематики стали результати опитування обласних універсальних наукових бібліотек України, а також Одеської національної наукової бібліотеки, Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка та Публічної бібліотеки імені Лесі Українки міста Києва.

Такий вибір респондентів зумовлений дослідницьким фокусом на регіональному вимірі міжнародної співпраці бібліотек, тож в центрі уваги перебували саме ті інституції, які формують і репрезентують локальні краєзнавчі ресурси та виступають комунікаторами історико-культурної спадщини конкретних регіонів у міжнародному просторі.

Джерельну базу дослідження склали нормативно-правові та нормативно-регламентуючі документи, що визначають засади міжнародної співпраці у сфері культури та бібліотечної справи; сучасні наукові публікації з проблематики дослідження; бібліотечні інформаційні ресурси (офіційні вебсайти, електронні бази даних, цифрові колекції), які відображають міжнародний аспект діяльності бібліотек.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що отримані результати можуть бути використані для узагальнення та поширення практик міжнародної активності бібліотек, розроблення та оптимізації стратегій міжнародної співпраці, розширення форм і каналів міжнародної презентації регіональної історико-культурної спадщини у світовому культурному просторі, а також для залучення міжнародної технічної та грантової допомоги.

Наукова новизна цього дослідження полягає не стільки у загальному вивченні міжнародного аспекту діяльності бібліотек, а в акцентуванні на краєзнавчій бібліотечній діяльності як інструменті презентації культурної спадщини у світі та формуванні достовірного образу України.

Гіпотеза: якщо відповіді респондентів засвідчать, що міжнародні партнерства використовуються для популяризації локальної історії, культурної спадщини, документальних колекцій та культурних практик, це стане емпіричним підтвердженням того, що сучасні регіональні бібліотеки поступово набувають ознак інституцій культурного представництва та виконують функції своєрідних амбасадорів культурної спадщини України на міжнародному рівні.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1. Аналіз джерельної бази[2]

Аналіз **нормативно-правового забезпечення** об'єкта дослідження здійснено на основі чинного законодавства, що регламентує міжнародний аспект діяльності установ культури та дозволяє окреслити правові межі функціонування бібліотеки як активного суб'єкта культурної дипломатії.

Центральне місце у правовому регулюванні міжнародних культурних зв'язків посідає **Закон України «Про культуру»**[3]. Зокрема, норми *Розділу VIII* визначають механізми державного сприяння міжнародному культурному співробітництву. *Стаття 33* цього Закону закріплює право суб'єктів культурної діяльності самостійно укладати договори з іноземними партнерами, брати участь у діяльності міжнародних організацій та здійснювати зовнішньоекономічну діяльність. *Стаття 34* зобов'язує державу підтримувати задоволення культурних потреб українців за кордоном, зокрема шляхом сприяння проведенню культурно-мистецьких заходів, відкриттю та діяльності українських національних культурних центрів та національних освітніх закладів в інших країнах.

Фахові механізми реалізації міжнародного аспекту діяльності бібліотек закріплені у **Законі України «Про бібліотеки і бібліотечну справу»**[4]. *Стаття 4* даного документу визначає державну політику як таку, що цілеспрямовано створює умови для міжнародного співробітництва бібліотек. *Стаття 20* цього Закону визначає автономні права

---

[2] Джерельну основу дослідження становлять наукові праці, виявлені та опрацьовані за матеріалами бібліографічної бази даних Національної історичної бібліотеки України **«Теорія, методика і практика бібліотечного краєзнавства».**

[3] Про культуру : Закон України від 14.12.2010 № 2778-VI. *Верховна Рада України : офіційний вебпортал*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text

[4] Про бібліотеки і бібліотечну справу : Закон України від 27.01.1995 № 32/95 ВР. *Верховна Рада України : офіційний вебпортал.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80#Text

бібліотек у сфері міжнародних контактів: співробітництво з іноземними установами, міжнародний документообмін та участь у міжнародних організаціях. *Розділ XI (стаття 31)* конкретизує напрями такої діяльності: проведення спільних наукових досліджень, організація міжнародних конференцій, симпозіумів, конгресів та інших заходів, участь у роботі міжнародних організацій, документообмін, спільна видавнича діяльність.

Для даного дослідження виняткове значення мають ***публікації***, присвячені міжнародній співпраці бібліотек, розвитку міжінституційного партнерства, культурній дипломатії та популяризації регіональної спадщини шляхом міжнародних комунікацій.

Вагомий внесок у дослідження міжнародного співробітництва бібліотек України здійснила **Ольга Олегівна Шендрик**, наукові праці якої присвячені теоретичним, історичним та практичним аспектам міжнародної діяльності бібліотечних установ. Особливе значення має її дисертаційне дослідження «Міжнародне співробітництво публічних бібліотек України (90-ті рр. XX – початок XXI ст.)»[5] (2018), у якому висвітлено теоретичні та організаційно-методичні засади дослідження розвитку міжнародної співпраці публічних бібліотек України в умовах комунікаційної глобалізації у період після здобуття незалежності. Робота розкриває основні форми, напрями та тенденції міжнародної взаємодії, що дозволяє розглядати її як одне з базових досліджень із зазначеної проблематики. Обґрунтовано необхідність поступового компенсаторного заміщення традиційних форм міжнародної співпраці інноваційними, що базуються на застосуванні мережевих каналів комунікації. Теоретичне підґрунтя теми було висвітлено у статті «Науково-теоретичні підходи щодо

[5] Шендрик О. О. Міжнародне співробітництво публічних бібліотек України (90-ті рр. XX ст. – поч. XXI ст.): дисертація на здобуття ступеня кандидата наук. https://uacademic.info/ua/document/0419U000125#!

міжнародної співпраці публічних бібліотек України: бібліотекознавчий аспект»[6], де проаналізовано стан наукової розробленості проблеми та окреслено основні концептуальні підходи до її вивчення. В регіональному контексті важливими є статті вченої про особливості міжнародного співробітництва **Івано-Франківської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. Франка**[7] **та** досвід **Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки**,[8] які демонструють можливості регіональної бібліотеки як учасника міжнародного культурного обміну та платформи для налагодження культурних зв'язків України зі світовим співтовариством.

Питання інтеграції українських бібліотек у міжнародний професійний простір розглядаються також у працях Любові Дубровіної, Ольги Василенко та Людмили Дем'янюк. У статті **Любові Дубровіної**[9] досліджено процеси входження українських бібліотек до міжнародного бібліотечного середовища та висвітлено роль Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в цих процесах. **Ольга Василенко та Людмила Дем'янюк**[10] аналізують сучасні механізми інтеграції українських бібліотек до світового інформаційного простору, тоді як **Людмила Дем'янюк**[11] окремо висвітлює діяльність міжнародних професійних організацій, зокрема CENL, та їхній вплив на формування стратегічних

---

[6] Шендрик О. Науково-теоретичні підходи щодо міжнародної співпраці публічних бібліотек України: бібліотекознавчий аспект. *Вісник Книжкової палати.* 2018. № 8. С. 19-22.

[7] Шендрик О. О. Особливості міжнародного співробітництва Івано-Франківської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. Франка. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія.* 2018. № 3. С. 75-80.

[8] Шендрик О. О. Міжнародне співробітництво публічних бібліотек України: сучасний стан (на прикладі діяльності Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки). Вісник Харківської державної академії культури. Серія : Соціальні комунікації. 2018. Вип. 53. С. 87-95. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/haksk_2018_53_10

[9] Дубровіна Л. Інтеграція українських бібліотек у міжнародний бібліотечний простір та внесок Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. *Бібліотечний вісник.* 2025. № 1. С. 23-27.

[10] Василенко О., Дем'янюк Л. Інтеграція у міжнародний бібліотечний простір. *Бібліотечний вісник*. 2024. № 4. С. 40-51.

[11] Дем'янюк Л. Міжнародна організація "Конференція європейських національних бібліотекарів" (CENL): вибудовування стратегічних орієнтирів для національних бібліотек Європи. *Бібліотечний вісник.* 2025. № 1. С. 69-84.

орієнтирів розвитку національних бібліотек Європи. Значну увагу авторка приділяє також міжнародній підтримці бібліотечно-інформаційного комплексу України в умовах сучасних викликів[12].

Окремий блок досліджень стосується міжнародної діяльності бібліотек як складника стратегічних комунікацій та культурної дипломатії. Цю проблематику розкривають **Світлана Закірова**[13], а також **Оксана Клименко та Олена Сокур**[14]. Авторки наголошують на тому, що міжнародне співробітництво бібліотек виходить за межі професійної взаємодії й дедалі більше набуває ознак інструменту культурного представництва, формування міжнародного іміджу країни та розвитку міжкультурного діалогу. У цьому контексті змістовними є праці **Олега Сербіна**, присвячені міжнародним аспектам діяльності **Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**. Дослідник розглядає міжнародне співробітництво бібліотеки як складову культурної дипломатії України[15]. Особливу увагу автор приділяє трансформації міжнародної діяльності бібліотеки в умовах повномасштабної російсько-української війни, коли активізація партнерських зв'язків із зарубіжними бібліотечними та культурними інституціями стала важливим чинником підтримки України на міжнародному рівні[16].

Важливе місце у джерельній базі посідають праці, присвячені діяльності регіональних бібліотек та міжнародним партнерським проєктам. **Аліна Залєвська**[17]**,** проаналізувавши досвід **Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія**, виділила кілька ключових аспектів

[12] Дем'янюк Л. Ініціативи міжнародних організацій на підтримку бібліотечно-інформаційного комплексу України. *Бібліотечний вісник.* 2023. № 2. С. 102-113.
[13] Закірова С. Бібліотеки в системі стратегічних комунікацій: міжнародний аспект. *Бібліотечний вісник.* 2020. № 6. С. 49-51.
[14] Клименко О. З., Сокур О. Л. Міжнародне співробітництво бібліотек – важливий складник стратегічних комунікацій. *Бібліотечний Меркурій.* 2020. № 2 (24). С. 126-135.
[15] Сербін О. Міжнародна співпраця НБУ імені Ярослава Мудрого в контексті культурної дипломатії. *Бібліотека і книга в контексті часу: зб. Матеріалів XV Всеукр. наук.-практ. конф., 22-24 квітня 2025 р.* Київ, 2026. URL: https://elib.nlu.org.ua/view.html?&id=14951
[16] Сербін О. Аспекти міжнародної діяльності Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого. *Бібліотечна планета.* 2024. № 2. С. 4-6.
[17] Залєвська А. Міжнародне партнерство як стратегічний напрям культурної дипломатії. *Бібліотечна планета*. 2026. № 1 (111). С. 35-38.

міжнародної діяльності установи: міжнародний книгообмін та формування фондів, переклад наукових матеріалів як протидія дезінформації, цифрова культурна співпраця. Розглянувши практику міжнародного партнерства власної книгозбірні як стратегічний напрям культурної дипломатії, авторка засвідчила, що у складних умовах сьогодення бібліотеки трансформуються у відкриті платформи для діалогу, стаючи активними комунікаторами між культурами, державами та громадами.

Видання **Івано-Франківської ОУНБ ім. І. Франка** «Бібліотеки Івано-Франківська і Ополе: вектори міжнародної співпраці»[18] репрезентує досвід українсько-польської взаємодії на регіональному рівні та демонструє потенціал міжбібліотечного партнерства для розвитку культурних зв'язків між громадами різних країн. Аналогічний практичний вимір представлено у статті **Люсьєни Шум**[19] про співпрацю Центральної бібліотеки Ліверпуля та **Одеської національної наукової бібліотеки**, а також у дослідженні **Наталі Петренко та Катерини Вірютіної**[20], присвяченому пошуку нових моделей міжнародного партнерства для відбудови **Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка.**

Л. Шімкевічє та Л. Сидоренко у своїй статті висвітлюють практичний досвід реалізації програм професійного стажування українських бібліотекарів у Литовській Республіці та підкреслюють значення литовсько-українського

[18] Бібліотеки Івано-Франківська і Ополе: вектори міжнародної співпраці : інформ.-бібліогр. вид. / Івано-Франків. обл. універс. наук. б-ка ім. І. Франка ; [уклад.: Бабій Л. В., Горбань Г. В., Войтичук О. А.]. Івано-Франківськ : [б. в.], 2020 (: Друк. "Фоліант"). 88, [1] с. : іл.

[19] Шум Л. Міжнародне партнерство бібліотек: Ліверпуль та Одеса. *Бібліотечна планета*. 2023. № 2. С. 34-36.

[20] Петренко Н., Вірютіна К. Пошук нових моделей міжнародного партнерства задля відбудови Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка. *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика.* 2023. № 3. С. 10-14.

партнерства для розвитку бібліотечної сфери[21]. Стаття містить також важливі статистичні дані, які дозволяють проаналізувати масштаби та результати міжнародної співпраці.

Особливий інтерес для теми культурної спадщини становлять дослідження, присвячені міжнародним аспектам збереження та популяризації документальної спадщини. У цьому контексті важливою є праця **Тетяни Авер'янової та Марії Попової[22],** де розглянуто цифрові проєкти **Одеської національної наукової бібліотеки** як інструмент міжнародної промоції документальної спадщини. Авторки демонструють, що цифрові ресурси стають ефективним засобом представлення української культурної спадщини міжнародній аудиторії та розширення доступу до унікальних документальних колекцій. Подібний напрям досліджень продовжує стаття **Олександра Дьоміна**[23], присвячена американським виданням та одеським виданням про США XIX століття з фондів Одеської національної наукової бібліотеки. Робота акцентує увагу на бібліотечних колекціях як інструменті міжнародного культурного діалогу та актуалізації історичних зв'язків між країнами.

Суттєвим внеском у розуміння бібліотеки як осередку міжкультурної комунікації стало дослідження **Галини Макаренко**[24], присвячене діяльності Грецького національного інформаційно-культурного центру **Сумської обласної універсальної наукової бібліотеки**. Представлений досвід демонструє, що регіональна бібліотека може виступати

---

[21] Шімкевічє Л., Сидоренко Л. Спільний пошук нових рішень: стажування українських бібліотекарів у Литві. *Бібліотечна планета.* 2026. № 1. С. 38-40.

[22] Авер'янова Т., Попова М. Цифрові проєкти Одеської національної наукової бібліотеки: міжнародний аспект промоції документальної спадщини. *Пам'ятки писемності та культури: вивчення, збереження, популяризація* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, Одеса, 10-11 грудня 2024 р. / Одес. нац. наук. б-ка . Одеса, 2025. С. 222-229. URL: http://odnb.odessa.ua/img/novini_2024/4820/pampisemnosti.pdf

[23] Дьомін, О. Видання США та Одеські видання про США XIX століття у фондах Одеської національної наукової бібліотеки. *Інституції національної памяті та глобальне партнерство в збереженні культурної спадщини* : матеріали Всеукр. наук.- практ. конф. з міжнар. участю, Одеса, 21–23 серп. 2025 р. Одеса, 2025. С. 175-179. URL: http://odnb.odessa.ua/img/novini_2025/5129/kultura.pdf

[24] Макаренко Г. Бібліотека і грецька громада: грані співпраці. *Інституції національної памяті та глобальне партнерство в збереженні культурної спадщини* : матеріали Всеукр. наук.- практ. конф. з міжнар. участю, Одеса, 21–23 серп. 2025 р. Одеса, 2025. С. 193-198. URL: http://odnb.odessa.ua/img/novini_2025/5129/kultura.pdf

платформою для збереження культурної ідентичності національних спільнот, популяризації культурної спадщини та розвитку міжкультурного спілкування. У цьому випадку міжнародний аспект діяльності бібліотеки реалізується через підтримку культурних зв'язків із грецькою громадою та створення умов для культурного обміну.

Окрему групу становлять праці, присвячені міжнародному досвіду організації бібліотечної діяльності та міжнародній інтеграції інформаційних ресурсів. Так, **Тетяна Дмитренко**[25] аналізує мережеві зв'язки бібліотеки Фрайбурзького університету на регіональному, національному та міжнародному рівнях, а **Тетяна Симоненко, Сергій Гарагуля та Людмила Коновал**[26] досліджують потенціал інформаційних ресурсів і сервісів бібліотек для міжнародної інтеграції. **Олена Білик**[27] звертається до міжнародного досвіду волонтерської діяльності в бібліотеках та можливостей його адаптації до українських практик.

Загалом, аналіз наявної джерельної бази засвідчив активне формування в українському бібліотекознавстві окремого напряму досліджень, пов'язаного з інтеграцією бібліотек в міжнародний простір та їхньою роллю у представленні національної й регіональної культурної спадщини.

[25] Дмитренко Т. Мережеві зв'язки бібліотеки Фрайбурзького університету на регіональному, національному та міжнародному рівнях. *Вісник Книжкової палати*. 2023. № 2. С. 39-44.
[26] Симоненко Т., Гарагуля С., Коновал Л. Інформаційні ресурси та сервіси бібліотек: потенціал міжнародної інтеграції. *Бібліотечний вісник*. 2024. № 4. С. 61-64.
[27] Білик О. Особливості волонтерської діяльностів бібліотеках: міжнародний досвід та локальні вітчизняні практики. *Бібліотечна планета.* 2023. № 2. С. 16-20.

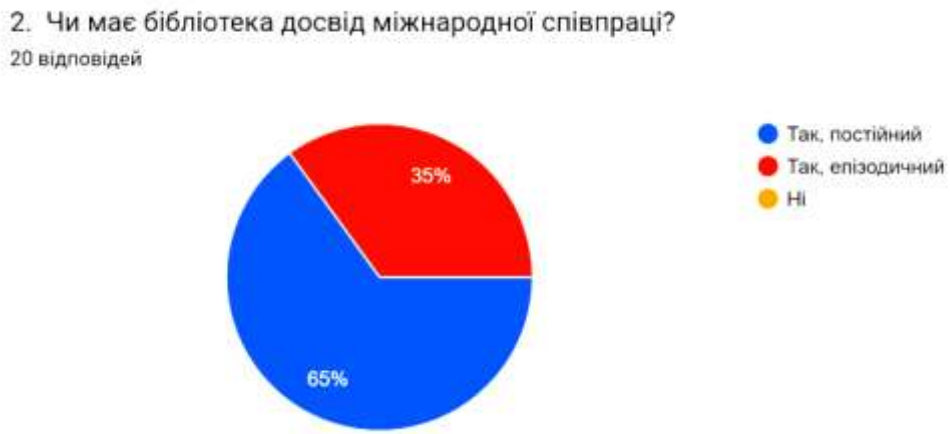
2.2. Участь бібліотек у анкетному опитуванні

У межах дослідження отримано 20 відповідей із 26 запрошених до анкетного опитування бібліотечних інституцій. Це означає, що коефіцієнт відгуку на опитування становить **77%**. Такий показник зворотного зв'язку дозволяє вважати вибірку репрезентативною для узагальнення та комплексного аналізу міжнародної співпраці регіональних книгозбірень та їхньої практики представлення локальної спадщини у світовому інформаційному просторі.

Аналіз участі бібліотек у дослідженні за географічною ознакою засвідчив масштабне охоплення респондентів з усіх регіонів країни – південного, північного, східного і західного. До опитування долучилися: Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Житомирська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Миколаївська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька та Чернігівська обласні універсальні наукові бібліотеки, а також Одеська національна наукова бібліотека, Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка та провідна книгозбірня столиці – Публічна бібліотека імені Лесі Українки м. Києва.

2.2.1. Сучасний стан організації міжнародної співпраці регіональних бібліотек

Згідно з методикою, першим із завдань дослідження було з'ясувати наявність досвіду міжнародної співпраці у бібліотек-респондентів. Результати опитування засвідчили, що всі бібліотеки, які взяли участь у дослідженні, мають досвід міжнародної взаємодії.

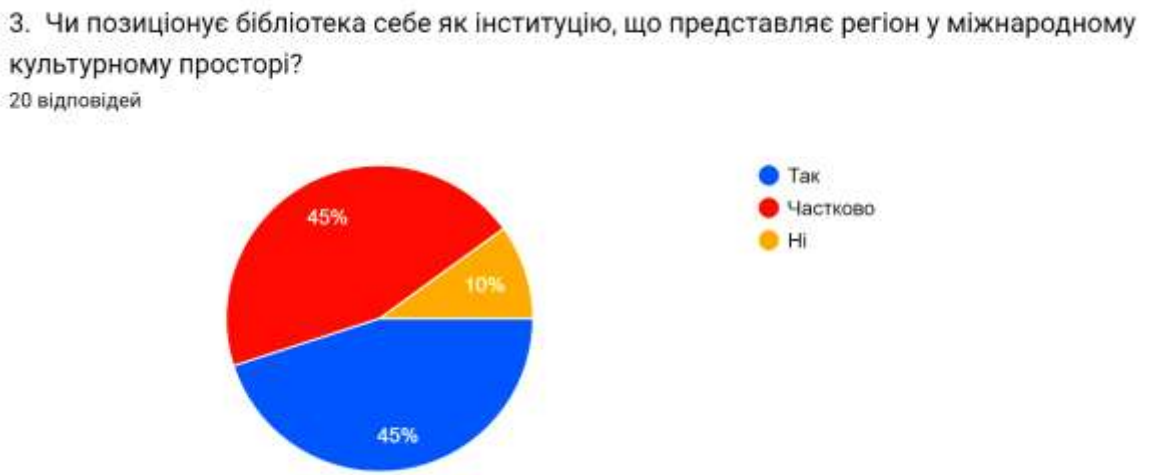

Мал. 1

Зокрема, **65 % респондентів** (13 бібліотек) зазначили, що здійснюють міжнародну співпрацю **на постійній основі,** тоді як **35 %** (7 бібліотек) реалізують цю діяльність **епізодично (Мал. 1).** Відповідей, які б свідчили про відсутність досвіду міжнародної співпраці не зафіксовано.

У межах дослідження важливим є встановити рівень усвідомлення бібліотеками власної амбасадорської функції. Включення цього питання до анкети було зумовлене концепцією дослідження, відповідно до якої бібліотека розглядається як суб’єкт культурної дипломатії, здатний репрезентувати історико-культурний потенціал територіальної громади та регіону за межами країни.

Опитування засвідчило, що **45 % респондентів** однозначно позиціонують свою бібліотеку як інституцію, що представляє регіон у міжнародному культурному просторі. Ще **45 %** зазначили, що виконують цю функцію частково, тоді як лише **10 %** не асоціюють свою діяльність із таким напрямом роботи **(Мал. 2).**

Мал. 2

Отримані результати дозволяють співвідносити самоідентифікацію бібліотек із реальними практиками міжнародної діяльності. Сукупно 90 % опитаних бібліотек тією чи іншою мірою визнають свою причетність до міжнародного представлення регіону. Це дає підстави стверджувати, що в професійному середовищі формується

розуміння бібліотеки як учасника міжнародних культурних процесів, хоча ступінь інституціоналізації цієї функції у регіонах різний.

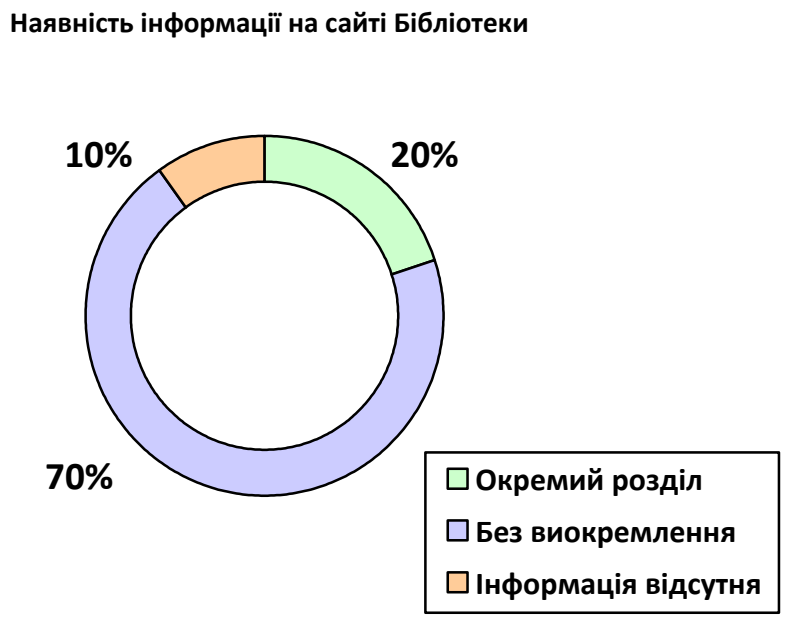
Рівень залучення краєзнавчої бібліотечної діяльності до презентації регіональної історико-культурної спадщини у міжнародний культурний та інформаційний простори, можливості координації у цьому напрямі залежать від організації цієї роботи на адміністративному рівні, а також її популяризації серед широкого загалу шляхом висвітлення на вебсайті книгозбірні. Вивчення цих аспектів показало, що у половини з опитаних бібліотек відповідальним за міжнародну співпрацю визначено директора або заступника (**Таблиця 1**). У Миколаївській ОУНБ таку роботу очолює Інформаційно-ресурсний центр міжнародного партнерства, у Закарпатській – відділ проєктної і соціокультурної діяльності. У *Житомирській та Полтавській ОУНБ* цим напрямом роботи опікується структурний підрозділ «Вікно в Америку», причому полтавчани вказали й відділ іноземними мовами, який домінує також у відповідях *Сумської, Тернопільської, Харківської ДНБ (на чолі з директором), Хмельницької, Чернігівської ОУНБ.* В ***Одеській ННБ є Відділ міжнародних проектів***, крім того, ця бібліотека має універсальний підсобний фонд спеціалізованого відділу літератури іноземними мовами – унікальні багатотомні ілюстровані енциклопедії з США, Франції, Канади, Австралії. У відділі також можна ознайомитись з роботою ресурсно-інформаційного центру «Вікно в Америку» (https://odnb.odessa.ua/view_post.php?id=60).

У Чернівецькій ОУНБ міжнародну діяльність координують директор книгозбірні, відділ літератури іноземними мовами та Центр Європейської інформації при відділі обслуговування користувачів.

Не надала відповіді на це запитання Волинська ОУНБ, а у Херсонській ОУНБ відповідальний не виділений.

Тобто, аналіз показав, що ***є питання щодо залучення краєзнавчих підрозділів до планування та організації презентації регіональної історико-культурної спадщини у міжнародний культурний та інформаційний простори***.

У Таблиці 1 також наведено результати щодо наявності інформації про міжнародну співпрацю на сайтах регіональних бібліотек. На **Мал. 3** наочно зображено стан висвітлення цієї діяльності на веб сайтах для широкого загалу користувачів.

Мал. 3.

На зображенні видно, що переважна більшість бібліотек (70%) не фіксує інформацію про свою міжнародну діяльність в окремому розділі сайту, і лише ***п'ята частина від усіх респондентів повідомляє про результати цієї роботи у спеціальному розділі:*** це ***Івано-Франківська ОУНБ, Одеська ННБ, ПБ ім. Лесі Українки м. Києва та Черкаська ОУНБ***. Слід зауважити: аналіз джерельної бази свідчить, що саме перелічені книгозбірні виділяються публікаційною активністю своїх фахівців про досвід міжнародної діяльності. Крім того, 2 бібліотеки – *Закарпатська і Житомирська ОУНБ* – не подають таку інформацію на сайті. Тобто, цей аспект роботи – належне інформування користувачів про міжнародну діяльність в мережі інтернет – нині потребує додаткової уваги працівників більшості регіональних книгозбірень.

2.2.2. Членство в міжнародних організаціях, географія партнерства та основні напрями реалізації спільної діяльності

Відповіді на питання Анкети щодо членства у міжнародних професійних організаціях, наявність договорів про співпрацю, перелік партнерських інституцій та основні напрями реалізації спільної діяльності узагальнені у **Таблиці 2.** Аналіз цих даних показав, що лише дві книгозбірні – Одеська ННБ та Харківська ДНБ ім. В.Г. Короленка є членами міжнародних організацій. ***Переважна більшість регіональних бібліотек (понад 70%) мають угоди про співпрацю з зарубіжними партнерами, причому більшість книгозбірень співпрацює з кількома інституціями*** (Дніпропетровська, Закарпатська ОУНБ; ПБ ім. Лесі Українки м. Києва, Одеська ННБ; Сумська, Тернопільська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька ОУНБ).

Щодо *географічного спектру* міжнародних зв'язків регіональних книгозбірень, то на договірній основі з колегами з **Польщі** співпрацювали *Вінницька, Івано-Франківська, Тернопільська Хмельницька ОУНБ та ПБ імені Лесі Українки м. Києва;* про грантові угоди з **посольством США** вказали *Закарпатська, Миколаївська, Полтавська, Сумська, Хмельницька, Черкаська ОУНБ.*

Зв'язки з «Товариством приятелів України» **(Канада**) має *Дніпропетровська ОУНБ*; *Закарпатська ОУНБ* – з колегами з **Чеської** та **Словацької** республік. Респондентами зазначено також про співпрацю з бібліотеками **Литви** та **Молдови** (*ПБ імені Лесі Українки м. Києва),* Угорщини *(Тернопільська ОУНБ). **Найширші зв'язки*** мають ***Одеська ННБ*** *– з* **Швецією, Молдовою, Болгарією, Грузією, Грецією***; **Хмельницька ОУНБ –** з* **США, Німеччиною, Польщею, Францією***; **Чернівецька ОУНБ** – з* **Румунією, Молдовою, Німеччиною.**

Разом з цим, *Волинська, Житомирська, Львівська, Рівненська та Херсонська ОУНБ* **не зазначили інформацію про** членство у міжнародних професійних організаціях, договори про партнерство із зарубіжними інституціями та відповідні напрями роботи.

Ключовим напрямом у міжнародній співпраці *виявився* ***проєктний*** – 75 % книгозбірень зазначили про таку діяльність. Однак складник Анкети щодо створення відповідних цифрових ресурсів відмічений лише у чверті з опитаних – Вінницькій, Дніпропетровській, Закарпатській ОУНБ; Одеській ННБ та Черкаській ОУНБ.

Близько половини респондентів заявили про участь у міжнародних професійних форумах та стажуваннях, понад третини має активність у міжнародному книгообміні; 25% згідно з укладеними угодами співпрацювали у напрямі створення цифрових ресурсів; *найменше – 20% займалися репрезентацією регіональної культурної спадщини за кордоном.*

Щодо інших напрямів міжнародної співпраці, які не були вказані в анкеті, то *ХДНБ ім. В.Г. Короленка зазначила про заходи з відновлення об'єктів культурної інфраструктури, що зазнали пошкоджень унаслідок збройної агресії рф, а* Хмельницька ОУНБ – про *придбання матеріальних цінностей в рамках програм, зокрема й книг.*

Таким чином, статистичний аналіз результатів опитування у цьому кластері показав не лише загальний стан проєктної діяльності регіональних книгозбірень в рамках міжнародної співпраці, а й *зацікавленість регіональних бібліотек у заходах з підвищення кваліфікації – наукових конференціях, стажуваннях за кордоном, спонсорській допомозі від зарубіжних партнерів.* Разом з цим, ***більшість респондентів у своїх відповідях не акцентували на репрезентації культури регіону за кордоном****: лише Вінницька, Закарпатська ОУНБ, Одеська ННБ та ПБ ім. Лесі Українки вказали про цей напрям роботи.*

2.2.3. Досягнуті результати міжнародної співпраці, використання краєзнавчих ресурсів для презентації культури регіону за кордоном

Відповіді респондентів про результати їх міжнародної співпраці про та використання кожною з регіональних бібліотек краєзнавчих ресурсів для презентації культури регіону за кордоном деталізовані у **Таблицях 3.1** і **3.2.**

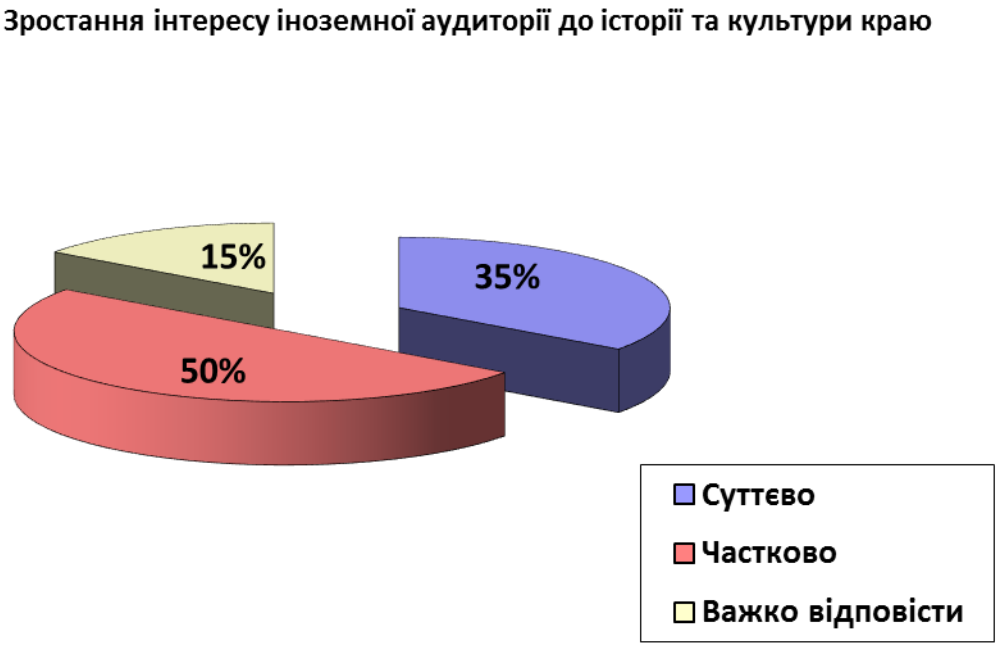
Майже половина з опитаних бібліотек своїми вагомими здобутками вважають вивчення зарубіжного досвіду та участь у міжнародних заходах; близько третини – нові цифрові ресурси та публікації; про виставки за кордоном зазначили лише Івано-Франківська та Черкаська ОУНБ; серед інших досягнень – впровадження нових бібліотечних послуг (Миколаївська ОУНБ) та організація мовних курсів і публікації на сайті (Хмельницька ОУНБ).

Волинська, Житомирська, Львівська, Полтавська, Сумська та Чернігівська ОУНБ **не показали своїх результатів у цьому кластері дослідження**. Разом з цим, з узагальнень на **Таблиці 3.1** видно, що більшість книгозбірень у своїх відповідях продемонструвала активне використання краєзнавчих ресурсів для міжнародної презентації: передусім, це краєзнавчі фонди, бібліографічні бази даних та віртуальні виставки. Менше використовувались бібліографічні посібники та цифрові колекції. Львівська ОУНБ серед іншого зазначила про використання методично-бібліографічних матеріалів, Херсонська ОУНБ – про віртуальні проєкти на сайті; Хмельницька ОУНБ – про наукові дослідження.

Результати вивчення зацікавленості іноземної аудиторії питаннями історії і культури певного регіону, а також участі бібліотечних працівників у стажуваннях або професійних програмах за кордоном конкретизовані у **Таблиці 3.2** та схематично зображені **Малюнку 4**.

Половина регіональних книгозбірень – учасників дослідження – відповіла про *часткове зростання інтересу зарубіжних користувачів до відповідної тематики*, *більше третини респондентів зазначили про суттєве збільшення такої зацікавленості,* і лише 3 бібліотеки не змогли оцінити цей аспект (Львівська, Полтавська, Чернівецька ОУНБ).

Порівняння оцінки книгозбірнями впливу стажувань працівників та їх участі у професійних заходах за кордоном засвідчило *певну пропорційність у відповідях: зокрема, про суттєвий вплив відповіла Дніпропетровська ОУНБ, яка співпрацювала з 7 європейськими країнами та США, а також Одеська ННБ (5 країн), тобто, саме ті бібліотеки, які мають найширші зарубіжні зв'язки, зазначили про істотний вплив цієї співпраці.*

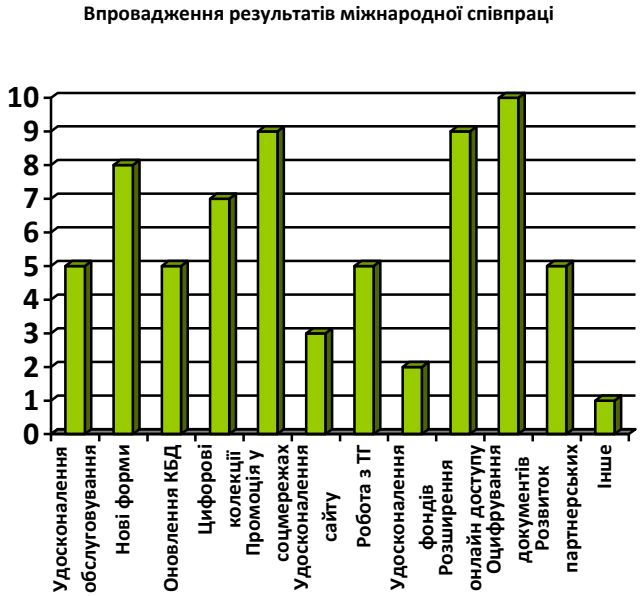
Мал. 4

Однак, *переважна кількість опитаних книгозбірень – 14 – відмітила частковий вплив таких стажувань та професійних програм.*

Важливо також, що у **Таблиці 3.2** *конкретизована інформація про країни, з котрими є співпраця у кожної з опитаних бібліотек: поширення таких відомостей корисне для фахового загалу, адже це показує, які з книгозбірень України мають відповідний досвід роботи з конкретними зарубіжними інституціями.*

2.2.4. Впровадження результатів міжнародної співпраці

Актуальним аспектом дослідження є аналіз впровадження результатів міжнародної співпраці бібліотек (**Таблиця 4).** У 16-му пункті анкети вказані основні маркери для подальшого розгляду діяльності регіональних книгозбірень у цій площині, тож під час анкетування зібрано відповіді респондентів щодо удосконалення обслуговування користувачів, впровадження нових форм роботи, оновлення краєзнавчих баз даних, цифрових краєзнавчих колекцій та їх промоції у соцмережах і т. ін. Результати цього опитування наочно ілюструє **Мал. 5.**

Мал. 5

Половина з опитаних бібліотек (10) – назвала як вагомий результат міжнародної співпраці *впровадження практик оцифрування краєзнавчих документів;* 9 бібліотек відмітили *промоцію – розширення доступу та представлення краєзнавчих ресурсів у соціальних мережах*; 8 – *введення нових форм популяризації таких ресурсів;* близько третини книгозбірень вказали про започаткування та розвиток цифрових колекцій. ***Найменші показники у підсумку зафіксовані у відповідях відносно удосконалення бібліотечного сайту та організації краєзнавчих фондів.***

Хмельницька ОУНБ у кластері «інше» виокремила впровадження нових сервісів і послуг для людей з обмеженими можливостями.

Тобто, опитування щодо результатів міжнародних зв'язків регіональних книгозбірень показало прерогативу впровадження інноваційних практик у роботі з бібліотечними ресурсами, їх популяризації, також важливим напрямом лишається розвиток цифрових колекцій.

2.2.5. Міжнародна підтримка у збереженні краєзнавчих фондів та відновленні бібліотечної інфраструктури

Результати деталізованого вивчення різних складових міжнародної підтримки бібліотек узагальнені у **Таблиці 5.**

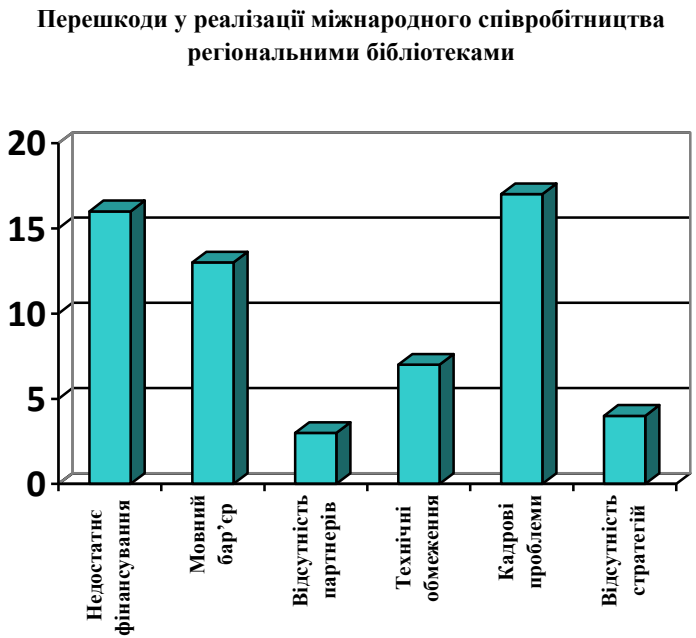
Передусім, *узагальнені дані щодо зарубіжної підтримки у збереженні матеріальної основи краєзнавчої бібліотечної діяльності – фонду документів та відновлення пошкодженої бібліотечної інфраструктури. Ствердну відповідь на це надала майже половина респондентів* – Дніпропетровська і Львівська ОУНБ, ПБ ім. Лесі Українки м. Києва, Одеська ННБ, Рівненська ОУНБ, Харківська ДНБ, Херсонська, Хмельницька та Черкаська ОУНБ.

Опитування відносно того, яким чином бібліотеки отримували допомогу у відновленні бібліотечної інфраструктури, показало, що *на першому місці – надання обладнання (7 книгозбірень); на другому – фінансова допомога* (6); 5 бібліотек зазначили про консультаційну/експертну підтримку. *Хмельницька ОУНБ серед іншого вказала про збереження своєї електронної бібліотеки на серверах Гарвардського університету.*

Разом з цим, сумарний підрахунок показав, що більше, ніж половина з опитаних книгозбірень – Вінницька, Волинська, Житомирська, Закарпатська ОУНБ, Івано-Франківська, Миколаївська, Полтавська, Сумська, Тернопільська, Чернівецька, Чернігівська ОУНБ – відповіли про відсутність будь-якої підтримки, хоча відповіді на попередні питання свідчили про взаємодію деяких з цих бібліотек із зарубіжними партнерами на постійній основі, а інших – епізодично (див. розд. 2.2.1). У таких випадках можна припустити, що оцінка респондентами міжнародної допомоги певною мірою мала суб'єктивний характер, інколи залежного від особистісного сприйняття.

2.2.6. Основні перешкоди у міжнародній презентації краєзнавчої спадщини

Для розуміння причин, що заважають міжнародній презентації бібліотеками краєзнавчої культурної спадщини, проведено опитування щодо конкретних перешкод у такій діяльності: недостатнє фінансування, мовний бар'єр, відсутність партнерів, технічні обмеження, кадрові проблеми, відсутність стратегій та інше. Отримані від респондентів дані узагальнені у **Таблиці 5** та графічно зображені на **малюнку 6.**

Мал. 6

Обмежені кадрові ресурси назвали 17 бібліотек, це найбільша кількість відповідей у цьому кластері, трохи менше – *80% від усіх опитаних вказали на проблеми у фінансуванні*, 65% – *мовний бар'єр*, Для *більш ніж третини респондентів перешкодою стали технічні обмеження. 4 книгозбірні* засвідчили про *відсутність стратегій* у міжнародній діяльності (*Дніпропетровська ОУНБ, ПБ ім. Лесі Українки, Рівненська та Сумська ОУНБ).*

Привернення уваги фахівців до результатів розглянутих у цьому кластері питань дозволить керівництву бібліотек надалі скоригувати планування у сфері міжнародних зв'язків, оптимізувати організаційні рішення. Зокрема, наведені

результати показали, що *міжнародні зв'язки регіональної бібліотеки нині потребують належного кадрового забезпечення – спеціалістів зі знанням іноземних мов, які мають відповідну фахову підготовку, володіють інноваційними технологіями. Важливо також звернути увагу на технічну складову у міжнародній презентації краєзнавчої спадщини, а також розробку відповідної стратегії у цьому напрямі.*

2.2.7. Пріоритетні напрями розвитку міжнародної співпраці

Насамкінець, за узагальненими в останній графі Таблиці 5 даними проаналізовано відповіді респондентів щодо того, які напрями міжнародної співпраці є пріоритетними саме для їхньої бібліотеки.

Переважна більшість - 85% книгозбірень - дали деталізовані відповіді щодо своїх пріоритетів, однак, 3 бібліотеки – *Івано-Франківська, Львівська та Чернігівська не виокремили свої вектори.*

Аналіз показав кілька пріоритетів у міжнародній співпраці: **переважно, це обмін досвідом, оцифрування та збереження культурного надбання** (Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Миколаївська ОУНБ, Одеська ННБ, Тернопільська, ХДНБ ім. В.Г. Короленка, Хмельницька та Черкаська ОУНБ), **проєктна діяльність** (Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Хмельницька ОУНБ). **Міжкультурний діалог та дипломатія** в центрі уваги Житомирської, Закарпатської ОУНБ, ХДНБ ім. В.Г. Короленка, Чернівецької ОУНБ). **Про презентацію краєзнавчої спадщини регіону** зазначили Миколаївська ОУНБ, Одеська ННБ, Рівненська ОУНБ; **документування злочинів Росії, поширення правди про російсько-українську війну** - ХДНБ ім. В.Г. Короленка, Херсонська, Черкаська ОУНБ, **підготовку та промоцію видань, присвячених спільній історії** Рівненська ОУНБ; **розвиток інклюзивних, мобільних**

і соціально-орієнтованих сервісів – ХДНБ ім. В.Г. Короленка, Хмельницька ОУНБ; **міжнародний книгообмін, поповнення фондів і забезпечення доступу користувачів до світових інформаційних ресурсів** – ХДНБ ім. В.Г. Короленка; **транскордонне співробітництво та євроінтеграцію, культурну дипломатію, підтримку зв'язків з організаціями національних меншин краю** (румунськими, польськими, німецькими, єврейськими тощо та дипломатичними представництвами їхніх історичних батьківщин) – Чернівецька ОУНБ.

Тобто, результати опитування у цьому кластері дають підстави засвідчити, що міжнародна співпраця для регіональних бібліотек є не побічним напрямом діяльності, а одним із механізмів актуалізації культурних надбань краю. Через міжнародні партнерства бібліотеки забезпечують присутність локальної культурної пам'яті у ширшому гуманітарному просторі, трансформуючи регіональну спадщину з об'єкта збереження на ресурс комунікації. Саме ця функція робить сучасну бібліотеку не лише сховищем культурних цінностей, а й повноправним амбасадором культурної спадщини України.

3. ВИСНОВКИ

Загалом, дослідження міжнародної співпраці регіональних бібліотек України за період 2015–2025 рр. дало змогу визначити сучасні особливості залучення краєзнавчих ресурсів до міжнародної культурної та інформаційної комунікації, виявити основні результати й перешкоди у цій діяльності. Результати дослідження свідчать про те, що міжнародна співпраця нині стає невід'ємною складовою діяльності регіональних бібліотек України. Зокрема, понад 70 % книгозбірень повідомили про наявність угод із зарубіжними партнерами. Водночас лише дві бібліотеки – Одеська ННБ та ХДНБ імені В. Г. Короленка – повідомили про членство в міжнародних професійних організаціях.

Кількість бібліотек із постійним досвідом міжнародної співпраці вказує на те, що для цих установ міжнародний напрям вже не є ситуативною активністю, а набуває ознак системної роботи. Зокрема, за результатами опитування провідним напрямом міжнародної взаємодії визначено проєктну діяльність, про що зазначили 75 % респондентів. Це свідчить про наявність сформованих механізмів міжінституційної взаємодії, що особливо важливо в контексті бібліотечної діяльності зі збереження та репрезентації культурної спадщини, оскільки систематичні міжнародні контакти створюють умови для довготривалого обміну знаннями, спільної роботи над проєктами цифровізації, презентації локальних колекцій та включення регіональних культурних ресурсів до міжнародного інформаційного обігу. Бібліотеки фактично виступають не лише хранителями спадщини, а й посередниками, через яких локальний культурний досвід стає доступним поза межами власного регіону.

Дослідження не лише показало наявність сформованих партнерських зв'язків, а й виявило відмінності в організаційних формах і напрямах міжнародної активності бібліотек. Важливим результатом дослідження стало

розмежування загальної міжнародної діяльності регіональних бібліотек і цілеспрямованої презентації регіональної історико-культурної спадщини за кордоном. Попри поширеність міжнародних партнерств, професійних обмінів і проєктної діяльності, про репрезентацію регіональної культурної спадщини за кордоном як окремий напрям співпраці зазначили лише 20 % респондентів. Разом з цим, аналіз відповідей щодо використання краєзнавчих ресурсів засвідчив, що бібліотеки залучають до міжнародної презентації краєзнавчі фонди, бібліографічні бази даних, віртуальні виставки та інші інформаційні продукти. Це демонструє наявність відповідного практичного досвіду, однак не дає підстав стверджувати, що така діяльність має системний характер у всіх досліджених установах.

Дослідження підтвердило значення краєзнавчих фондів та інформаційних ресурсів як основи документального представлення історії й культури регіонів. Їх використання в міжнародній комунікації створює можливості для поширення достовірної інформації про локальні історичні події, культурні традиції, видатних особистостей і документальну спадщину. Зокрема, 10 бібліотек назвали впровадження практик оцифрування краєзнавчих документів, 9 — популяризацію ресурсів у соціальних мережах, 8 – запровадження нових форм їх популяризації. Близько третини респондентів також зазначили започаткування або розвиток цифрових колекцій. Ці результати дають підстави говорити про практичну цінність міжнародної взаємодії для вдосконалення краєзнавчої діяльності. Проте переважання часткової оцінки впливу професійних стажувань і програм свідчить про потребу в системному впровадженні запозиченого досвіду та оцінюванні його результативності.

Окремий аспект дослідження становила міжнародна підтримка збереження краєзнавчих фондів і бібліотечної інфраструктури. Отримані відповіді засвідчили, що частина книгозбірень отримувала допомогу у вигляді обладнання, фінансування та консультаційної чи експертної підтримки. Водночас більше половини опитаних бібліотек повідомили

про відсутність такої допомоги, попри наявність у деяких із них міжнародних партнерських контактів. Однак, результати опитування не дають змоги однозначно оцінити ефективність усіх форм міжнародної допомоги, оскільки відповіді респондентів могли залежати від характеру співпраці та її конкретних результатів.

Виявлені перешкоди у міжнародній презентації краєзнавчої спадщини мають передусім кадровий, фінансовий, мовний і технологічний характер. Узагальнені дані показують, що розширення міжнародної присутності регіональних бібліотек потребує не лише налагодження зовнішніх контактів, а й належного кадрового забезпечення, розвитку іншомовних компетентностей працівників, удосконалення технічної інфраструктури та стратегічного планування. Додаткової уваги потребує й висвітлення міжнародної діяльності на бібліотечних вебсайтах, адже її належна комунікаційна репрезентація сприяє поширенню професійного досвіду та підвищенню видимості краєзнавчих ресурсів.

Аналіз визначених бібліотеками пріоритетів у міжнародній співпраці засвідчив зацікавленість у професійному обміні досвідом, оцифруванні та збереженні культурного надбання, розвитку проєктної діяльності, міжкультурного діалогу й культурної дипломатії.

Практичне значення отриманих у цьому дослідженні результатів полягає в можливості їх використання для вдосконалення планування міжнародної діяльності бібліотек, визначення пріоритетів цифровізації краєзнавчих ресурсів, поширення успішних професійних практик, розвитку комунікаційних стратегій регіонального культурного представництва.

Проведене дослідження сприятиме поглибленню розуміння міжнародного виміру бібліотечного краєзнавства, адже певною мірою демонструє його розвиток у напрямі ширшого залучення регіональних документальних ресурсів до міжнародного культурного й інформаційного обміну. Гіпотеза про те, що сучасні регіональні бібліотеки поступово

набувають ознак інституцій культурного представництва та виконують функції своєрідних амбасадорів культурної спадщини України на міжнародному рівні, підтвердилася.

Водночас, попри досягнуті результати більшості з регіональних книгозбірень у сфері міжнародної діяльності, які були розглянуті в процесі цього дослідження, бібліотекам необхідно постійно тримати в центрі уваги зміцнення міжнародних зв'язків, активніше залучати краєзнавчі підрозділи до планування й організації міжнародної співпраці задля ширшої презентації регіональної історико-культурної спадщини у зарубіжному культурному та інформаційному просторі. Слід також збільшити цілеспрямоване використання локальних інформаційних ресурсів у міжнародних культурних проєктах: розвивати цифрові колекції, бібліографічні бази даних, віртуальні виставки та інших електронні продукти, що здатні забезпечувати доступ до краєзнавчої інформації за межами України.

В умовах війни особливого значення набувають документування злочинів проти української культури, збереження регіональної документальної спадщини та поширення достовірної інформації про російсько-українську війну. Такі практики розширюють суспільне значення бібліотечного краєзнавства, підкреслюючи його роль у збереженні історичної пам'яті, протидії викривленню історичних фактів і представленні культурного досвіду українських регіонів міжнародній спільноті. Важливо також налагодити систематичне інформування користувачів про міжнародну діяльність бібліотеки на власному сайті та соціальних мережах.

Перспективи подальших досліджень у цій проблематиці пов'язані з розробленням критеріїв оцінювання результативності міжнародної презентації краєзнавчої спадщини, поглибленим вивченням досвіду окремих регіональних бібліотек, аналізом доступності створених ними цифрових ресурсів для іноземної аудиторії та визначенням механізмів інтеграції краєзнавчих інформаційних продуктів у міжнародні цифрові платформи й культурні проєкти.

ДОДАТКИ

АНКЕТА

Опитування проводиться у межах дослідження Національної історичної бібліотеки України **«Культурна спадщина України у світі: бібліотека як амбасадор регіону»**, що має на меті проаналізувати діяльність регіональних бібліотек у сфері міжнародної співпраці та презентації історико-культурної спадщини свого краю в міжнародному культурному просторі за останнє десятиріччя (2015-2025 рр.).

З метою надання максимально повної та достовірної інформації просимо попередньо ознайомитися з усіма питаннями анкети та, за потреби, підготувати необхідні дані.

Результати опитування будуть узагальнені та використані при підготовці аналітичного звіту з подальшим оприлюдненням у 37-му випуску інформаційного бюлетеня «Краєзнавча робота в бібліотеках України».

Щиро дякуємо за співпрацю та участь в опитуванні!

Блок 1. Загальна інформація

1. Назва бібліотеки.

2. Чи має бібліотека досвід міжнародної співпраці?

- ☐ так, постійний
- ☐ так, епізодичний

- відсутній

3. Чи позиціонує бібліотека себе як інституцію, що представляє регіон у міжнародному культурному просторі?

- так
- частково
- ні

4. Який структурний підрозділ бібліотеки або відповідальна особа координує міжнародну співпрацю?

_____

5. Чи містить офіційний вебсайт бібліотеки окремий розділ, у якому висвітлюються питання міжнародної співпраці або міжнародного аспекту діяльності бібліотеки?

- так, має назву _____
- інформація представлена без окремого розділу
- ні

Блок 2. Інституційна міжнародна взаємодія

6. Чи є бібліотека членом міжнародних професійних організацій?

- так
- ні

7. Чи укладені бібліотекою документи про міжнародну співпрацю?

- ☐ так
- ☐ ні

8. Якщо так, вкажіть країни та партнерські інституції, з якими укладено документи про співпрацю, а також рік їх підписання (у форматі: країна – інституція – рік). _____

9. Які ключові напрями співпраці передбачено положеннями укладених угод:

- ☐ проєктна діяльність
- ☐ створення цифрових ресурсів
- ☐ організація та проведення конференцій та інших заходів
- ☐ професійні обміни та стажування
- ☐ міжнародний книгообмін
- ☐ репрезентація регіональної культурної спадщини за кордоном
- ☐ інше

Блок 3. Краєзнавча бібліотечна діяльність у міжнародному контексті

10. Які результати досягнуто у краєзнавчій бібліотечній діяльності від реалізації укладених угод?

- ☐ вивчено зарубіжний досвід бібліотечної роботи в контексті краєзнавства
- ☐ створено цифрові краєзнавчі ресурси

- ☐ підготовлено публікації для міжнародних видань
- ☐ організовано краєзнавчі виставки за кордоном
- ☐ участь у міжнародних заходах
- ☐ інше _____

11. Які краєзнавчі ресурси використовуються для міжнародної презентації?

- ☐ краєзнавчий фонд
- ☐ електронні бази даних
- ☐ цифрові колекції
- ☐ бібліографічні покажчики
- ☐ віртуальні виставки
- ☐ інше _____

12. Чи відзначає бібліотека зростання інтересу іноземної аудиторії до історії та культури краю (на основі звернень, переглядів ресурсів, участі у заходах тощо)?

- ☐ Так, суттєво
- ☐ частково
- ☐ ні
- ☐ важко відповісти

Блок 4. Стажування та професійні обміни

13. Чи брали працівники бібліотеки участь у стажуваннях або професійних програмах за кордоном?

- ☐ так
- ☐ ні

14. У яких країнах та установах проходили стажування? _____

15. Чи вплинули міжнародні стажування на розвиток краєзнавчої діяльності бібліотеки?

- ☐ так, суттєво
- ☐ частково
- ☐ не вплинули

16. Якщо так, що саме було впроваджено?

- ☐ удосконалення обслуговування користувачів та надання краєзнавчих довідок і запитів
- ☐ впровадження нових форм популяризації краєзнавчих ресурсів (віртуальні виставки, онлайн-проєкти)
- ☐ розширення та оновлення електронних краєзнавчих баз даних
- ☐ започаткування або розвиток цифрових краєзнавчих колекцій
- ☐ розширення представлення краєзнавчих ресурсів у соціальних мережах
- ☐ створення або вдосконалення краєзнавчих вебресурсів / розділів сайту

- впровадження нових форм роботи з територіальними громадами (усна історія, краєзнавчі ініціативи)
- удосконалення організації краєзнавчих фондів
- розширення доступу до краєзнавчих ресурсів (зокрема онлайн-доступ)
- впровадження практик оцифрування краєзнавчих матеріалів
- розвиток партнерських краєзнавчих проєктів
- інше _____

Блок 5. Міжнародна підтримка, зокрема спрямована на подоланнях наслідків війни

17. Чи надається міжнародна підтримка у збереженні краєзнавчих фондів та відновленні пошкодженої бібліотечної інфраструктури?

- так
- ні

18. Якщо так, то яким чином?

- фінансова підтримка
- забезпечення доступу до хмарних сервісів
- надання обладнання
- допомога в оцифруванні фондів

- □ консультаційна/експертна підтримка
- □ інше ___

Блок 6. Проблеми та перспективи

19. На Вашу думку, які основні перешкоди у міжнародній презентації краєзнавчої спадщини?

- □ недостатнє фінансування
- □ мовний бар’єр
- □ відсутність партнерів
- □ технічні обмеження
- □ обмежені кадрові ресурси
- □ відсутність стратегій
- □ інше

20. Які напрями міжнародної співпраці є пріоритетними для бібліотеки? ____

Таблиця 1

Відповідальність, висвітлення на сайті (4-5 питання Анкети)

Бібліотека	Відповідальний підрозділ / особа	Інформація міжнародну співпрацю на сайті установи		
		Так, виокремлено	Без виокремлення	Ні / Відсутня
Вінницька ОУНБ	Директор		*	
Волинська ОУНБ	відомостей немає		*	
Дніпропетровська ОУНБ	Заступник директора з наукової роботи		*	
Житомирська ОУНБ	ІРЦ «Вікно в Америку»			*
Закарпатська ОУНБ	Відділ проєктної і соціокультурної діяльності			*
Івано-Франківська ОУНБ	Директор	*		
Львівська ОУНБ	Директор		*	
Миколаївська ОУНБ	Інформаційно-ресурсний центр міжнародного партнерства		*	
ПБ ім. Лесі Українки м. Києва	Директор	*		

Одеська ННБ	Генеральний директор, відділ міжнародних проєктів	*		
Полтавська ОУНБ	Відділ документів іноземними мовами, сектор «Вікно в Америку»		*	
Рівненська ОУНБ	Директор, заступники		*	
Сумська ОУНБ	Відділ документів іноземними мовами		*	
Тернопільська ОУНБ	Відділ документів іноземними мовами, дирекція		*	
ХДНБ	Директор, відділ л-ри іноземними мовами		*	
Херсонська ОУНБ	Не виділено окремого відповідального		*	
Хмельницька ОУНБ	Відділ літератури іноземними мовами (частково)		*	
Черкаська ОУНБ	Директор	*		
Чернівецька ОУНБ	Директор, відділ л-ри іноземними мовами, Центр Європейської інформації при відділі обслуговування користувачів		*	
Чернігівська ОУНБ	Відділ іноземними мовами		*	
	РАЗОМ:	**4**	**14**	**2**

Таблиця 2

Членство, партнери, напрями співпраці (6-9 питання Анкети)

Бібліотека	Членство у міжнародних організаціях	Договір, партнери	Ключові напрями співпраці						
			Проєкти	Цифрові ресурси	Конференції	Стажування	Книгообмін	Репрезентація культури регіону	Інше
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Вінницька ОУНБ		*Польща, м. Краків, Міжнародна фундація «Добра Воля»	*	*	*	*	*	*	
Волинська ОУНБ		-	-	-	-	-			
Дніпропетровська ОУНБ		*Грантові угоди: МФ «Відродження 1999, США «IREX» 2004 HOUS of Evrope, Канада – «Т-во приятелів України»	*	*	-		*		
Житомирська ОУНБ		-	-	-	-				

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Закарпатська ОУНБ		* Грантова угода з Посольством США, 2015 р.; Чеською Республікою-меморандум 2015р, Б-ка м. Млада Болеслав; Словацькою республікою (2016 р., ДНБ м.Пряшів)	*	*	*	*	*	*	
Івано-Франківська ОУНБ		*Республіка Польща	*	-	*	*	*		
Львівська ОУНБ		-	-	-	-	-	-	-	-
Миколаївська ОУНБ		*Відділ преси, освіти та культури Посольства США в Україні – 2024 р.	*	-	-				
ПБ ім. Лесі Українки м. Києва		*Литва – ЦБ муніцмпалітету Вільнюс – 2019р Польща – Краківська воєводська б-ка – 2020 р. Республіка Молдова – Муніципальна б-ка ім. Б.П. Хашдеу м. Кишинева – 2023 р.	*	-	*	*	*	*	
Одеська ННБ	*	* Швеція – Університет Осло, 2025 р.; Молодова (Нац. Б-ка Республіки Молдова – 2019 р.; Болгарія (Нац. Б-а Болгарії ім. Св. Кирила і Мефодія – 2024; Грузія – Нац. Б-ка Грузії, (2018); Греція (одеський філіал Фонду грецької культури – 2021 р.)	*	*	*	*	*	*	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Полтавська ОУНБ		* Посольство США в Україні - 2007 р.	*	-					
Рівненська ОУНБ		-	-	-	-	-	-	-	-
Сумська ОУНБ		* Відділ преси, освіти та культури Посолства Сша в Україні – 2003 р. ;Memorandum of Understanding between the embassy of the United States of America, public diplomacy section, in Ukraine and the Sumy regional scientific library 2025-2027	*	-		*			
Тернопільська ОУНБ		* Польща – Воєводська публічна бібліотека у Кракові – 2024 р.; Угорщина – Почесне консульство Угорщини в м. Тернополі – 2026 р.	*	-	*				
ХДНБ	*	* ЮНЕСКО – 2025 р.		-					Заходи з відновлення обєктів культурної інфраструктури, що зазнали пошкоджень унаслідок збройної агресії рф
Херсонська ОУНБ		-	-	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Хмельницька ОУНБ		***** Відділ преси ,освіти і культури *Посольства США в Україні*, 29.08.2019; Договори про співпрацю у відповідності до гранту Посольста США - 2023, 2024 р.; Протокол про наміри IREX рамках проєкту "Єднання заради дії" від 01.08.2025 р.; *Німеччина:* Договір про співпрацю з Німецьким культурним центром «Гете-Інститут…» 2023 . *Франція:* Угода про передачу книг між Французьким інститутом - 2023 р. *Польща*: "Про передачу книг між Посольством Республіки Польща у м.Вінниця та Хмельницькою ОУНБ"	*****	**-**	*****	*****	*****	**-**	Придбання матеріальних цінностей в рамках програм; Придбання книг, участь у заходах з підвищення кваліфікації і т. ін.
Черкаська ОУНБ		***** США - Посольство США в Україні - 2015, 2024 (Гранти для інформаційно-культурного центру "Вікно в Америку") ; Франція - культурний відділ Посольства Франції - 2023 (передача книг французьких авторів, перекладених українською мовою); США - Школа інформації Державного університету Сан-Хосе – 2022	*****	*****	*****	*****	**-**	**-**	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Чернівецька ОУНБ		* Румунія – з б-кою із Сучавського повіту ім. І. Сбієру «Бібліотеки – відкриті ворота до знань», (програма «Румунія – Україна – Республіка Молдова» - 2010-2013 рр. 2. Проект «Кава з консулом» -2017 р. З 2016 р. – з Благодійним фондом «Суспільні ресурси та ініціативи» за підтримки МЗС Німеччини. 2026 р. - з БФ «Суспільні ресурси та ініціативи», Ясським Університетом «Пєтрє Андрєй»	*	-	*	*	-	-	
Чернігівська ОУНБ		-	*	-	-	-	-	-	
РАЗОМ	**2**	**14**	**15**	**5**	**9**	**9**	**7**	**4**	**2**

Таблиця 3.1

Досягнуті результати співпраці, використання ресурсів для міжнародної презентації (10-11 питання Анкети)

Бібліотека	Результати від укладених угод						Використання краєзнавчих ресурсів для міжнародної презентації					
	Досвід	Цифрові ресурси	Публікації	Виставки за кордоном	Участь у міжнародних заходах	Інше	КФ	ЕБД	Цифрові колекції	БП	Віртуальні виставки	Інше
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Вінницька ОУНБ		*					*	*	*	*		
Волинська ОУНБ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Дніпропетровська ОУНБ	*	*					*	*	*			
Житомирська ОУНБ								*				
Закарпатська ОУНБ	*	*	*		*		*	*		*	*	
Івано-Франківська ОУНБ	*		*	*			*	*		*	*	

Бібліотека	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Львівська ОУНБ										*		Методико-бібліографічні матеріали
Миколаївська ОУНБ						Впроваджено нові бібліотечні послуги	*	*	*	*	*	
ПБ ім. Лесі Українки м. Києва	*				*			*	*		*	
Одеська ННБ	*	*	*		*		*	*	*	*	*	
Полтавська ОУНБ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Рівненська ОУНБ	*				*		*	*	*		*	
Сумська ОУНБ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тернопільська ОУНБ	*				*		*	*		*	*	
ХДНБ		*	*		*		*	*	*			
Херсонська ОУНБ			*		*							Віртуальні проєкти на сайті

Бібліотека	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Хмельницька ОУНБ						Організовано мовні курси, публікації на сайті	*	*	*	*	*	Наукові дослідження
Черкаська ОУНБ	*	*	*	*	*		*		*		*	
Чернівецька ОУНБ	*				*		*			*	*	
Чернігівська ОУНБ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	**9**	**6**	**6**	**2**	**9**	**2**	**12**	**12**	**8**	**9**	**10**	**3**

Таблиця 3.2

Досягнуті результати співпраці, використання ресурсів для міжнародної презентації (12-15 питання Анкети)

Бібліотека	Зростання інтересу іноземної аудиторії до історії та культури краю				Участь працівників у стажуваннях або професійних програмах за кордоном	
	Так, суттєво	Частково	Ні	Важко відповісти	Країни	Вплив
	1	2	3	4	5	6
Вінницька ОУНБ		*			Литва, США	Частково
Волинська ОУНБ		*			Литва	Частково
Дніпропетровська ОУНБ	*				Фінляндія, Польща, США, Німеччина, Литва, Іспанія, Франція, Великобританія	Суттєво
Житомирська ОУНБ	*				США (Клівлент, Новий Орлеан, Вашингтон), Австрія	Частково
Закарпатська ОУНБ		*			Литва (ПБ), Словаччина, м. Пряшів; Посольство США	Частково
Івано-Франківська ОУНБ		*			-	НІ
Львівська ОУНБ				*	-	НІ
Миколаївська ОУНБ		*			Польща, м. Катовіце, Сілезька б-ка; Латвія, Рига, Латвійська національна б-ка	Частково
ПБ ім. Лесі Українки м. Києва		*			Литва	Частково

Бібліотека	1	2	3	4	5	6
Одеська ННБ	*				Литва, Молдова, Польща, Німеччина, Болгарія	**Суттєво**
Полтавська ОУНБ				*	Литва	Частково
Рівненська ОУНБ		*			Литва	Частково
Сумська ОУНБ		*			Німеччина	НІ
Тернопільська ОУНБ		*			Польща, Франція, Нідерланди, Італія, Австрія	Частково
ХДНБ	*				Австрія, Литва	Частково
Херсонська ОУНБ	*				Австрія, Відень; Навчання для координаторів (США?)	Частково
Хмельницька ОУНБ	*				Литва	Частково
Черкаська ОУНБ	*				Польща, м. Познань; Литва; 88-й конгрес IFLA, Роттердам	Частково
Чернівецька ОУНБ				*	-	НІ
Чернігівська ОУНБ		*			Польща	Частково
РАЗОМ	**7**	**10**		**3**		**2 / 14/ 3**

Таблиця 4

Впровадження результатів міжнародної співпраці (16-е питання Анкети)

Бібліотека	Удосконален.ня обслуговуван	Нові форми	Оновлення КБД	Цифровфі краєзнавчі колекції	Промоція у соцмережах	Удосконаленя сайту	Робота з ТГ	Удосконалення фондів	Розширення онлайн доступу	Оцифрування ккраєзнавчих документів.	Розвиток партнерських проєктів	Інше
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Вінницька ОУНБ							*	*		*	*	
Волинська ОУНБ	*											
Дніпропетровська ОУНБ	*		*	*	*	*	*		*	*		
Житомирська ОУНБ	*	*	*		*				*	*	*	
Закарпатська ОУНБ		*		*	*				*			
Івано-Франківська ОУНБ	*										*	

Бібліотека	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Львівська ОУНБ												
Миколаївська ОУНБ		*		*	*	*	*		*	*		
ПБ ім. Лесі Українки м. Києва		*					*			*		
Одеська ННБ		*	*	*	*				*	*		
Полтавська ОУНБ								*	*	*		
Рівненська ОУНБ		*			*		*			*		
Сумська ОУНБ												
Тернопільська ОУНБ		*			*						*	
ХДНБ			*	*					*	*	*	
Херсонська ОУНБ												

Бібліотека	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Хмельницька ОУНБ			*		*					*		Нові сервіси і послуги для людей з обме-женими можливос-тями через аудіокниги
Черкаська ОУНБ		*		*	*				*			
Чернівецька ОУНБ	*			*		*						
Чернігівська ОУНБ									*			
РАЗОМ	**5**	**8**	**5**	**7**	**9**	**3**	**5**	**2**	**9**	**10**	**5**	**1**

Таблиця 5

Міжнародна підтримка, перешкоди, пріоритети (17-20 питання Анкети)

Бібліотека	Підтримка у збережені фондів, відновленні бібліотеки	Яким чином						Перешкоди							Пріоритетні напрями
		Фінансова підтримка	Доступ до хмарних сервісів	Надання обладнання	Оцифрування фондів	Консультації, експертна оцінка Інше	інше	Фінансування	Мовний бар'єр	Відсутність партнерів	Технічні обмеження	Кадрові проблеми	Відсутність стратегій	Інше	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Вінницька ОУНБ	-							*	*			*			Обмін досвідом, оцифрування та збереження культурного надбання
Волинська ОУНБ	-							*	*	*	*	*			Ознайомлення з досвідом зарубіжних колег
Дніпропетровська ОУНБ	*			*		*			*			*	*		Фінансова підтримка у придбанні техніки та оцифрування фонду
Житомирська ОУНБ	-							*				*			Міжкультурні діалог та дипломатія, колаборація

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Закарпатська ОУНБ	-							*			*				Транскордонний обмін, залучення грантів, інтеграція в європейський інфопростір, культурна дипломатія
Івано-Франківська ОУНБ	-								*			*			
Львівська ОУНБ	*	*				*		*		*	*	*			
Миколаївська ОУНБ	-							*	*		*				Впровадження сучасних ІТ, презентація краєзнавчої спадщини регіону, цифровізація ресурсів
ПБ ім. Лесі Українки м. Київа	*	*				*		*				*	*		Поповнення фондів та підтримка діаспори (3 вектори - проєктний, технологічний, культурний)
Одеська ННБ	*	*		*	*	*			*			*			Збереження та презентація культурної спадщини
Полтавська ОУНБ	-							*	*			*			Проєктна діяльність
Рівненська ОУНБ	*			*				*	*			*	*		Реалізація дослідницьких проєктів **(5 напрямів)**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Сумська ОУНБ	-							*				*	*		Проєктна діяльність, книгообмін
Тернопільська ОУНБ	-								*		*	*			Проєктна діяльність, обмін досвідом, участь у грантових програмах і т. ін.
Харківська ДНБ	*	*	*	*	*	*		*	*			*			Збереження та відговлення культурної спадщини, цифровізація фондів, розвиток цифрових архівів, документування російсько-української війни, інтеграція бібліотеки у світовий науково-інформаційний простір, культурна дипломатія, міжнародний книгообмін, забезпечення доступу користувачів до світових інформаційних ресурсів і т. ін.
Херсонська ОУНБ	*	*		*				*		*		*			Документування злочинів росії проти культури України, зокрема, Херсонщини, оцифрування фонду періодики XIX – початку XX ст.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Хмельницька ОУНБ	*	*		*		*	*[28]	*	*		*	*			Професійний обмін досвідом, проєктна і грантова діяльність, впровадження сучасних ІТ, розширення доступу до краєзнавчих ресурсів, нові види послуг для населення
Черкаська ОУНБ	*		*	*	*			*	*			*			Збереження і популяризація історико-культурної спадщини України, поширення правди про війну в Країні та діяльність вітчизняних бібліотек
Чернівецька ОУНБ								*	*		*	*			Транскордонне співробітництво та євроінтеграція, культурна дипломатія, підтримка національних меншин краю і т. ін.
Чернігівська ОУНБ	-							*							
РАЗОМ	**9**	**6**	**2**	**7**	**3**	**5**	**1**	**16**	**13**	**3**	**7**	**17**	**4**		

[28] Збереження Електронної бібліотеки Хмельницької ОУНБ на серверах Гарвардського університету